III 23178

Ion Craiovan

UN POSIBIL GHID

PENTRU CERCETAREA ŞTIINȚIFICĂ ÎN DOMENIUL DREPTULUI

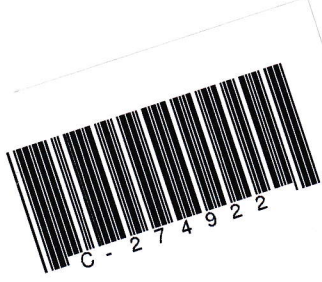
PRO UNIVERSITARIA

III 23178

ION CRAIOVAN

UN POSIBIL GHID PENTRU CERCETAREA ŞTIINŢIFICĂ ÎN DOMENIUL DREPTULUI

- teze, antiteze şi ipoteze -

274922
UNIVERSITATEA
„DUNĂREA DE JOS" GALAŢI
BIBLIOTECA 5

PRO UNIVERSITARIA
2013
BUCUREŞTI

CUPRINS

Cuvânt înainte **11**

Capitolul I. ŞTIINŢA **13**
1. Cunoaştere şi cunoaştere ştiinţifică 13
2. Evoluţii, mutaţii şi modele în aria cunoaşterii ştiinţifice 17
2.1. Modelul clasic de întemeiere a ştiinţei 17
2.2. Modelul modern de întemeiere a ştiinţei 18
2.2.1. Raţionalismul 19
2.2.2. Empirismul 20
2.3. Abandonarea modelului întemeierii şi poziţia raţionalismului critic 21
2.4. Concepţia standard a teoriilor ştiinţifice bazate pe experienţă 23
2.5. Abordarea holistă a teoriei ştiinţei 25
2.6. Modelul paradigmă a ştiinţei 26
3. Despre spiritul ştiinţific contemporan 28

Capitolul II. ŞTIINŢĂ A NATURII ŞI ŞTIINŢĂ SOCIALĂ **32**
1. Monism sau dualism metodologic? 32
2. Particularităţile ştiinţelor sociale 33
3. Epistemologia ştiinţelor sociale 34
4. Natura socială a dreptului. Paradigme care privesc explicaţia socialului 38
4.1. Paradigme interacţioniste de tip marxian 39
4.2. Paradigme interacţioniste de tip tocquevillian 40
4.3. Paradigme de tip mertonian 41
4.4. Paradigme de tip weberian 42
4.5. Paradigme hiperfuncţionaliste 42
4.6. Paradigme hiperculturaliste 43
4.7. Realismul totalitar 43
4.8. Determinismul metodologic 44

Capitolul III. ORDINEA ÎN SOCIETATE **47**
1. Normă şi societate. Ordinea socială 47
2. Ordinea normativă şi sistemul normativ social 49
2.1. Tipuri de norme în societate 52
2.1.1. Normele tehnice 52
2.1.2. Normele obişnuielnice 53
2.1.3. Normele de convieţuire socială 53

2.1.4. Normele deontologice 54
2.1.5. Normele organizaţiilor sociale nestatale 54
2.1.6. Normele morale şi normele juridice 55
3. Ordinea juridică – ordine normativă specifică 59
4. Rolul normativităţii juridice în viaţa socială. Funcţiile dreptului 62

Capitolul IV. ŞTIINŢA DREPTULUI – NATURĂ, FIZIONOMIE ŞI POTENŢIAL 68
1. Epistemologia juridică sau cunoaşterea ştiinţifică a dreptului 68
2. Ştiinţa juridică între general şi particular 72
3. Câteva teze ale doctrinei juridice 76
4. Despre statutul contemporan al ştiinţei dreptului 80
5. Paradigme ale cunoaşterii juridice 82
5.1. Paradigma normativităţii juridice 83
5.2. Paradigma centrată pe conceptele juridice 86
5.3. Paradigma fondului moral al dreptului 89
5.4. Paradigma centrată pe comportamentul actorilor juridici 94
5.5. Paradigma comunicaţională cu privire la geneza şi legitimitatea dreptului în societăţile democratice 95
5.6. Paradigma "noii revoluţii a dreptului" în societatea globală 97
6. Cunoaşterea juridică actuală – abordarea interdisciplinară şi stilul integrativ 104

Capitolul V. OBIECTUL CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE ÎN DREPT – DREPTUL CA NUCLEU AL FENOMENULUI JURIDIC 111
1. Ipostazele identităţii dreptului 111
2. Drept, juridicitate, fenomen juridic 119
3. O problematică generală, tradiţională şi actuală a studierii şi cercetării ştiinţifice în drept 123

Capitolul VI. METODELE CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE ÎN DREPT, SUB SEMNUL CONVERTIRII INTERDISCIPLINARITĂŢII CA FAPT CONSTITUTIV AL JURIDICITĂŢII 129
1. Metoda – semnificaţii şi evoluţii conceptuale 129
2. Abordări privind metoda în filosofia contemporană 132
3. Orizonturi şi opţiuni metodologice în filosofie şi ştiinţă 136
4. Metodologia ca temă de reflecţie în doctrina juridică românească 143

Capitolul VII. UNELE METODE CARE POT FI APLICATE ÎN CUNOAŞTEREA ŞI ACŢIUNEA JURIDICĂ 152
1. Metoda logică 153
2. Metoda istorică 159
3. Metoda comparativă 167
4. Metoda sistemică 169
5. Metoda sociologică 174
6. Metoda informaţional-comunicaţională 181

Capitolul VIII. PROIECTUL CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE ÎN DREPT – PERSPECTIVE, CRITERII, STANDARDE ŞI INOVARE 190
1. Perspective, forme şi niveluri de cunoaştere juridică 190
2. Perspectiva legiuitorului român asupra activităţii de cercetare ştiinţifică 193
3. Proiectarea cercetării ştiinţifice în drept şi dimensiunea sa metodologică 200
3.1. Cercetarea ştiinţifică în drept şi acţiunea socială eficientă 200
3.2. Cercetarea ştiinţifică – cunoaştere ştiinţifică în acţiune. Schiţa proiectului epistemologic tradiţional 201
3.2.1. Problema ştiinţifică 201
3.2.2. De la ipoteza ştiinţifică la teoria ştiinţifică 204
3.2.3. Teorie, argumentare şi discurs în domeniul juridic 207
3.3. Abordări şi tipuri în cercetarea juridică 215
3.3.1. Cercetarea de tip socio-juridic 216
3.3.2. Proiectul de cercetare în domeniul filosofiei dreptului 222
4. Raţionalitatea ca factor de configurare a cercetării ştiinţifice 227

Capitolul IX. VALIDITATEA CUNOAŞTERII JURIDICE 233
1. Despre sensurile validităţii 238
2. Validitatea logică în domeniul juridic 238
3. Criteriile şi semnificaţiile adevărului din perspectiva validării demersului ştiinţific 240
4. Adevărul juridic 244
4.1. Dimensiunile adevărului 244
4.2. Statutul axiologic al adevărului 246
4.3. Adevăr şi juridicitate 248
5. Pluralitatea criteriilor de validare şi demersul ştiinţific în domeniul juridic 250

Capitolul X. FILOSOFIA ŞI CERCETAREA ŞTIINŢIFICĂ ÎN DREPT. SUBIECTUL CUNOSCĂTOR - HOMO JURIDICUS CONŞTIENT DE SINE ÎN LUME 257
1. Ştiinţa şi recursul la filosofie 257
2. Filosofia în drept 261
3. Ştiinţa juridică şi filosofia dreptului 264
4. Dimensiunea filosofică a cercetării ştiinţifice în drept – accente contemporane 267

În loc de concluzii: o listă posibilă, perfectibilă şi deschisă de repere metodologice pentru cercetarea ştiinţifică în drept 280

Bibliografie selectivă 285